

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **M. T, nar. X**
bytem H., R. u P.
zastoupen advokátkou Mgr. Lucií Oršulovou
sídlem Lazarská 13/8, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 6. 2017, č. j. X

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 26. 6. 2017, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně, Mgr. Lucie Oršulové, na náhradu nákladů řízení částku 4 719 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), odeslanou dne 23. 8. 2017, domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 26. 6. 2017, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 12. 4. 2017, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím žalovaná žalobci přiznala podle ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 24/2017 Sb. (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) od 18. 6. 2016 starobní důchod ve výši 22 385 Kč měsíčně s tím, že od ledna 2017 se zvyšuje na 22 934 Kč měsíčně.

2. Žalobce v žalobě namítá porušení § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění nesprávným výpočtem výše starobního důchodu v důsledku neúplného započtení dob studia do náhradní doby pojištění. Z osobního listu důchodového pojištění (dále jen „OLDP“) vyplývá, že žalobce po dosažení věku 18 let studoval od 1. 7. 1971 do 31. 7. 1972, poté studium přerušil a v době od 1. 8. 1972 do 30. 6. 1973 byl zaměstnán a následně opět studoval od 1. 9. 1973 do 30. 9. 1978. Žalovaná mu však dobu nového studia po jeho přerušení započítala pouze do 17. 6. 1978, tj. do 24. roku věku žalobce, a zbytek studia od 18. 6. 1978 do 30. 9. 1978 započíst odmítla s odůvodněním, že podle § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění lze jako náhradní dobu pojištění zhodnotit dobu studia po dosažení 18 let pouze v rozsahu 6 let. Žalovaná tak započítala studium pouze v délce 2161 dnů, žalobce je však přesvědčen, že má nárok na započtení 2190 dnů, tj. plných 6 let studia. Žalovaný vyložil § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění v rozporu s jeho textem a účelem tak, jako by se mělo započítávat pouze studium absolvované v době prvních 6 let po dosažení věku 18 let, tj. v době do dosažení 24 let věku. Žalobce však má za to, že dané ustanovení vyžaduje započíst prvních 6 let studia, a to i kdyby část tohoto studia probíhala po dosažení věku 24 let, což se projevuje právě v případech, kdy studium je po nějakou dobu přerušeno. Žalobce v tomto směru poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 Ads 13/2010-80, v němž byla potvrzena praxe žalované, která do 6 let studia ve smyslu § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění zahrnuje i studium po dosažení věku 24 let až do celkových 6 let studia.
3. Druhým žalobním bodem pak žalobce namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť žalovaná se řádně nevypořádala s jeho námitkou, v níž upozornil na to, že ač u něj žalovaná v informativních OLDP z 30. 6. 2011 a z 9. 6. 2016 evidovala v letech 1993 a 1994 dva samostatné příjmy ze zaměstnání, v OLDP připojeném k prvostupňovému rozhodnutí v těchto letech evidovala jen jeden příjem ze zaměstnání. Ačkoliv informativní OLDP nejsou závazným podkladem pro rozhodnutí o starobním důchodu, žalobce má právo, aby skutečnosti rozhodné pro jeho nárok na starobní důchod byly žalovanou evidovány řádně a tvořily spolehlivý podklad pro rozhodnutí ve věci. Žalovaná však takto v průběhu několika let vyřadila některé z evidovaných příjmů žalobce, aniž by se k výši vyměřovacích základů a evidovaných příjmů vyjádřila, takže žalobce nemá ani možnost zjistit důvody, které žalovanou k vyřazení části jeho evidovaných příjmů vedly. Žalobce přitom legitimně očekával, že žalovaná založí svůj výpočet důchodu na všech příjmech, které pro něj evidovala. Protože touto vadou trpí i prvostupňové rozhodnutí, žalobce navrhl, aby soud zrušil i je.
4. Žalovaná ve vyjádření uvedla, že si nemohla § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění vyložit tak, že se studium do náhradních dob pojištění započítává pouze do dosažení věku 24 let pojištěnce, jestliže žalobci započítala studium do 17. 6. 1978, tedy do dosažení věku 25 let. Žalovaná však uznala, že žalobci měla být hodnocena doba studia až do 18. 7. 1978, tj. celkem 2 192 dnů studia. Celkem tak žalobce získal pro výpočet starobního důchodu 46 roků a 4 dny pojištění namísto původně hodnocených 45 roků a 344 dnů (oboje po snížení náhradní doby pojištění na 80 % ve smyslu § 29 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění).
5. V doplnění vyjádření dále žalovaná v návaznosti na dožádané prošetření správnosti evidenčních listů žalobce za dobu od 1. 1. 1993 do 30. 11. 1994 Okresní správou sociálního zabezpečení Praha – západ (dále jen „OSSZ“) uvedla, že bylo zjištěno, že žalobce byl malou organizací A. s.r.o. přihlášen k pojištění jenom jednou jako zaměstnanec v době od 1. 1. 1993 do 30. 11. 1994. Pokud byl žalobce odměňován i za činnost člena statutárního

orgánu společnosti, měl být také přihlášen k pojištění. Protože ale takto přihlášen nebyl, neměl být malou organizací dne 14. 12. 1994 vyhotoven ani evidenční list důchodového pojištění k pojištění žalobce jako společníka. OSSZ proto požádala o stornování tohoto evidenčního listu důchodového pojištění.

6. Žalobce v replice poukázal na to, že žalovaná i přes neodpovídající formulace ve vyjádření uznala, že žalobce získal celkovou dobu pojištění v rozsahu 46 roků a 4 dnů a že výpočet, z něž vychází napadené rozhodnutí, není správný, protože žalobce má nárok na zhodnocení plných 6 let studia jako náhradní doby pojištění. Již proto by měl soud přistoupit ke zrušení napadeného rozhodnutí. Žalovaná se podle žalobce navíc nijak nevyjádřila k jeho tvrzení, že nevysvětlila, z jakého důvodu evidovala OSSZ u žalobce po celou dobu pojištění až do roku 2016 v letech 1993 a 1994 dva samostatné příjmy. V době vydání napadeného rozhodnutí existovaly oba evidenční listy důchodového zabezpečení evidující příjem žalobce jako zaměstnance i člena statutárního orgánu, přičemž žalovaná vycházela pouze z jednoho příjmu, aniž tento rozpor dostatečně zdůvodnila. Přihlášení žalobce jako člena statutárního orgánu k sociálnímu pojištění navíc podle něj dokládá evidenční list důchodového zabezpečení vydaný dne 14. 12. 1994 společností A. s.r.o. a potvrzený OSSZ. Je-li na listě označen jako „společník“, je tomu tak proto, že v roce 1994 ještě nebyly pojmy společník a jednatel veřejností běžně rozlišovány. S tvrzením žalované je v rozporu i skutečnost, že v roce 1998, kdy OSSZ přecházela na nový systém evidence, nebyl evidenční list z 14. 12. 1994 uvádějící příjem žalobce jako jednatele zrušen, ale naopak byl tento příjem nadále evidován po dobu dalších více než 20 let. O souběžném pojištění žalobce svědčí i to, že v obou evidenčních listech za stejné období je u žalobce evidována jiná výše hrubého výdělku. Z toho podle žalobce vyplývá, že byl k pojištění přihlášen rovněž jako jednatel společnosti. OSSZ mu proto měla správně do vyměřovacího základu za období od 1. 1. 1993 do 30. 11. 1994 započíst i příjem z výkonu funkce jednatele. Žalovaná nijak neprokázala, že z vydaných evidenčních listů nebylo možné při výpočtu důchodu vycházet, a byla proto povinna zohlednit veškeré podklady, které byly ve spise založeny. Žalobce tak trvá na tom, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce požádal dne 15. 2. 2017 prostřednictvím OSSZ o přiznání starobního důchodu ode dne 18. 6. 2016 a v této žádosti upozornil na to, že v době od 1. 7. 2002 do 31. 12. 2013 byl společníkem obchodní společnosti, členem jejího statutárního orgánu nebo její dozorčí rady a současně byl v době výkonu těchto činností u této obchodní společnosti zaměstnán. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 12. 4. 2017 byl žalobci přiznán od 18. 6. 2016 starobní důchod ve výši 22 385 Kč měsíčně s tím, že od ledna 2017 se zvyšuje na 22 934 Kč měsíčně. V odůvodnění bylo mj. uvedeno, že procentní výměra důchodu odpovídá 45 roků pojištění, a za součást rozhodnutí byl označen i příložený OLDP. Z OLDP aprobovaného dne 7. 4. 2017 vyplývá, že náhradní doby pojištění za studium po dovršení 18 let věku byly žalobci započteny od 1. 7. 1971 do 31. 7. 1972 a poté v době od 1. 9. 1973 do 17. 6. 1978. Za dobu od 1. 1. 1993 do 30. 11. 1994 byla žalobci započtena doba zaměstnání s vyměřovacím základem 156 225 Kč v roce 1993 a 138 372 Kč v roce 1994 (do 30. 11. 1994) s tím, že v posledně jmenovaném období měl žalobce 12 dnů vyloučených dob.
8. Žalobce se bránil dne 24. 4. 2017 podáním námitek, v nichž namítal, že OLDP a informativní listy důchodového pojištění z 30. 6. 2011 a 9. 6. 2016 se liší v údajích za roky 1993 a 1994, a že proto navrhuje doplnit údaje z informativních listů a zhodnotit je ve výpočtu důchodu, a dále namítal, že mu nebyla zhodnocena doba studia v celkové možné

délce 6 let, a žádal i její zhodnocení ve výpočtu důchodu. Jak plyne z obou zmiňovaných informativních listů důchodového pojištění, žalobci byl v době od 1. 1. 1993 do 31. 12. 1993 evidován vyměřovací základ ze zaměstnání dvakrát, v obou případech ve výši 156 225 Kč, a stejně tak tomu bylo i v období od 1. 1. 1994 do 30. 11. 1994, kde však v prvním případě dosahoval vyměřovací základ pouze částky 138 372 Kč (zde bylo započteno 12 dnů vyloučených dob), ve druhém případě pak částky 143 324 Kč (zde naopak žádné vyloučené doby evidovány nebyly).

9. Ve spisu je v tomto směru založena kopie evidenčního listu důchodového zabezpečení potvrzující vyměřovací základy žalobce u společnosti A. s.r.o. za dobu nepřetržitého zaměstnání jako „pracovníka“ od 1. 1. 1993 do 30. 11. 1994 s vyměřovacími základy 156 225 Kč v roce 1993 a 138 372 Kč (12 dnů vyloučených dob) v roce 1994. Tento evidenční list je datován OSSZ až dne 12. 3. 1999, je potvrzen razítky OSSZ a tužkou je na kopii připsána poznámka „opravný“. Ke stejnému období se vztahuje i kopie druhého evidenčního listu důchodového pojištění vystaveného přímo zmíněnou společností již dne 14. 12. 1994, v němž je žalobce označen jako „společník s.r.o.“ a jsou mu evidovány vyměřovací základy ve výši 156 225 Kč a 143 324 Kč (vyloučené doby zde nejsou uvedeny). Tento evidenční list je parafován vedle OSSZ i žalobcem a účetní společností. Na kopii je však červeně dopsán křížek a ve výpočtu důchodu nejsou údaje na ní zohledněny.
10. Dne 26. 6. 2017 žalovaná napadeným rozhodnutím námitky žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění žalovaná uvedla, že studium v době od 18. 6. 1978 do 30. 9. 1978 již nelze zhodnotit jako dobu pojištění, neboť podle § 13 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění lze jako náhradní dobu pojištění zhodnotit dobu studia po dosažení 18 let pouze v rozsahu 6 let. Celkem je jako doba studia zhodnoceno 2 161 dnů, což přepočteno činí 6 let studia. Dále pak již z označení informativních listů vyplývá, že jsou pouze informativní a slouží pouze k orientaci o přehledu výkonu výdělečné činnosti, nikoliv však jako závazný přehled dob pojištění a vyměřovacích základů. Námitky proto žalovaná považovala za nedůvodné. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 3. 7. 2017.
11. Soud poté, co ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a že napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., přezkoumal napadené rozhodnutí v žalobou vymezeném rozsahu. Dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná. Jednání ve věci soud nenařizoval s ohledem na presumovaný souhlas obou účastníků, kteří ve stanovené lhůtě na výzvu soudu s takovým postupem nevyjádřili nesouhlas.
12. Důvodnosti žaloby jasně nasvědčuje již skutečnost, že žalovaná uznala, že žalobci měla být při výpočtu důchodu započtena náhradní doba za studium po dosažení 18. roku věku ve větším rozsahu s důsledkem, že procentní výměra důchodu neměla být odvozena z dosažených 45 roků a 344 dnů pojištění, nýbrž ze 46 roků a 4 dnů pojištění. Soud v tomto směru plně přisvědčuje výkladu ustanovení § 13 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění předkládanému žalobcem, totiž že maximální doba studia po dosažení 18 let věku započitatelná jako náhradní doba pojištění v trvání 6 let může probíhat kdykoliv po 18. roku věku, tj. v případě přerušení studia či v případě jeho samotného pozdějšího započetí může toto započitatelné studium probíhat i po dosažení věku 24, resp. 25 let. V tomto směru žalobkyně příléhavě poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 Ads 13/2010-80, v němž bylo dané ustanovení právě tímto způsobem aplikováno. Žalovaná má nicméně pravdu v tom, že její pochybení patrně nebylo dáno nesprávným právním posouzením, zohlednila-li žalobcovo

studium až do dosažení věku 25 let, nýbrž vadou ve výpočtu. Tak jako tak, jedná se nepochybně o důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť žalobci měla být uznána jako náhradní doba pojištění i část studia absolvovaná po dosažení věku 24, resp. 25 let, až do dosažení maxima 6 let studia po dosažení věku 18 let.

13. Důvodný je i druhý žalobní bod. Žalobce v námitkách identifikoval konkrétní vyměřovací základy, které podle něj byly za roky 1993 a 1994 při výpočtu důchodu pominuty, a dožadoval se jejich zohlednění při výpočtu starobního důchodu. Žalovaný tyto vyměřovací základy v napadeném rozhodnutí odmítla započíst, avšak jako jediný důvod pro svůj postup uvedla, že informační OLDP nemají povahu závazného podkladu pro její rozhodnutí. Tím však přezkoumatelným způsobem nevysvětlila, proč uvedené platební výměry nelze započíst. Označení informačních OLDP a časových období v námitkách nepředstavovala jen poukaz na formální rozpor v podkladech, nýbrž stručné, ale výstižné označení konkrétních vyměřovacích základů a dob pojištění, jejichž zohlednění se žalobce domáhal. Argumenty použité žalovanou by mohly postačovat tehdy, jestliže by zmiňované vyměřovací základy byly prostou tiskovou chybou, resp. postrádaly jakýkoliv reálný podklad. To však nebyl případ žalobce, neboť žalovaná, resp. OSSZ za označená období podle obsahu spisu zjevně disponovala vždy dvěma evidenčními listy důchodového pojištění, jednou vystavenými pro výkon zaměstnání („pracovník“), jednou z důvodu podílu na společnosti („společník s.r.o.“; dle žalobce nicméně mělo jít o nepřesné označení, ve skutečnosti měla doba pojištění souviset s jím vykonávanou funkcí jednatele). Vypořádání uvedených námitek tak nemohlo spočívat pouze v odkazu na nezávažnost informativních OLDP, nýbrž muselo poskytnout i konkrétní důvod, proč označené vyměřovací základy nebyly vzaty v potaz. Takové důvody však napadené rozhodnutí neuvádí a nezbyvá tak, než uzavřít, že je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
14. Žalovaná určité důvody uvádí až ve vyjádření k podané žalobě, a to poté, co si v reakci na žalobu nechala vyhledat podkladové údaje příslušnou OSSZ. Žalobkyně však v replice s těmito důvody nesouhlasí. Nedostatek odůvodnění však nelze nahrazovat až v průběhu řízení před soudem a soudu nepřisluší, aby bez jednoznačného vyslovení právních a skutkových závěrů ke sporné otázce v napadeném rozhodnutí sám činil podrobná skutková a právní zjištění jako první. K argumentům ve vyjádření žalované a v replice se tedy soud v tuto chvíli blíže vyjádřit nemůže. Bude na žalované, aby argumenty žalobce vyjádřené v replice zvážila v řízení navazujícím na zrušení napadeného rozhodnutí, dala žalobci prostor prokázat jeho tvrzení ve vztahu ke sporným vyměřovacím základům, pokud by je neměla dostatečně za prokázané, a následně sporné otázky srozumitelně vypořádala po právní i skutkové stránce v odůvodnění nového rozhodnutí, jež v dané věci vydá.
15. Ze shora uvedených důvodů proto soud napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, v němž bude povinna se řídit shora vysloveným právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Soud nerušil prvostupňové rozhodnutí, neboť má za to, že námitky žalobce lze odpovídajícím způsobem vyřešit přímo v námitkovém řízení. Soud tak ponechává na žalované, zda případně bude považovat za vhodnější zrušit i prvostupňové rozhodnutí a sporné otázky řešit ve dvou stupních, z hlediska soudu to však nutné není.
16. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalobci, který byl ve věci úspěšný, přiznal soud náhradu nákladů řízení v celkové částce 4 719 Kč. Tuto částku tvoří odměna

za tři úkony právní služby po 1 000 Kč [příprava a převzetí zastoupení a sepsí žaloby a repliky - § 7 bod 3, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] spolu s třemi paušálními částkami jako náhradou hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky, k čemuž je třeba ještě (vzhledem k tomu, že společnost Bányaiová Vožehová, s.r.o., advokátní kancelář, v níž zástupkyně žalobce vykonává advokátní činnost, je registrovaným plátcem DPH) podle § 57 odst. 2 s. ř. s. přičíst náhradu za DPH ve výši 21 % z předchozích částek, tj. 819 Kč.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 9. října 2018

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce